

med det ærede Medlem i, at kan man faae Eierne til at afløse Fæste og Leie, er det naturligtvis bedre for Leieren, og for Samfundet i det Hele et Gode. Det er, som nævnt, lykkeligvis ad Frivillighedens Vej, og jeg tror det vil fremmes fremdeles. Gangen er i den Retning, og der er truffen en Lovgivningsforanstaltning i den Henseende, som letter Sagen ganske overordentligt. Jeg sigter her til Husmandskreditforeningerne. Det forekommer mig, at der for den Samfundsklasse, her omhandles, er skabt et Gode fra Lovgivningsmagtens Side, som langt opveier, hvad Andet der er sket. Jeg tror, det er den rigtige Retning, der er gaaet, og jeg har selv støttet den. Lovforslaget tror jeg ikke hder Noget af videre Betydning.

Beth: Det ærede Medlem fra Nykjøbing paa Falster var saa venlig at gjøre mig en Undskyldning for, hvad der var passeret med Henhyn til dette Lovforslag, og jeg antager, at denne Undskyldning omfatter saavel, at man ikke har konfereret med mig om de Forandringer, som ere foretagne deri — jeg har iøvrigt ikke været borte fra Bjen — som tillige, at man heller ikke har konfereret med mig om, at Benstres Bestyrelse er tiltraadt som Medforslagsstiller. I sidste Retning forstaar jeg saa fuldkommen vel, at det ærede Medlem og den høie Bestyrelse ere gaaede ud fra, at naar den lagde sin Autoritet i Vægten for dette Lovforslag, kunde det kun være de oprindelige Forslagsstillere kjært, og jeg udtalte, da jeg før havde Ordet, at herpaa skulde jeg ogsaa vide at sætte den Pris, som det synes at fortjene. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem fra Nykjøbing paa Falster (Clausen) lagde Mærke til, at da jeg overhovedet omtalte disse Forhold i mit første Foredrag, sagde jeg, at jeg ikke vilde have gjort det, uden fordi det var nødvendigt til Forstaelse af, at jeg, som stod som Medforslagsstiller, ikke er enig i en Del af Lovforslagets Indhold. Det vilde man ikke kunne forstaa, uden det fik en Forklaring, ellers vilde jeg ikke have berørt det. Jeg skal ikke komme ind paa den Diskussion, som her er ført, og som jo vistnok paa sædvanlig Maade har været heldig oplysende for Forslaget og for de Forhold, som det dreier sig om, og navnlig skal jeg heller ikke komme ind paa, hvad det ærede Medlem fra Nykjøbing paa Fal-

ster anførte til Forsvar for denne Bestemmelse, at ogsaa Leiehusmænd skulde være bundne i 12 Aar; men naar det ærede Medlem anførte, at jeg var af den Mening, at der for Diebliffet hvilede Fæstetvang paa Husene, er jeg dog nødsaget til at rette det. Det ærede Medlem vil kunne se det paa Lovforslagets § 1, saaledes som det blev vedtaget af Folkethinget i forrige Samling, hvor det hedder: „Fæstetvang skal herefter gjælde paa Godsfer for ethvert Jordbrug osv. med et Tilliggende af 2 Skæpper Hartkorn osv. Den meget ærede Indenrigsminister — jeg veed ikke, om han er til Stede — har maaffe ikke hørt de Bemærkninger, som jeg tillod mig at fremsætte i mit første Foredrag med Henhyn til den Tabel over Fremgang af Selveiendom og hvad dermed staar i Forbindelse for Aarene 1850—85, som findes i Landsthingets Betænkning. Jeg gjorde opmærksom paa, at naar man deri havde villet se en Fremgang i Overgangen fra Fæste eller Leie til Eie, var man ikke berettiget til at se en saadan Fremgang deri, at Selveierhusenes Antal var tiltaget i denne Aarrække; fordi denne Tiltagen af Selveierhuse staar omtrent i Forhold til Folkemængdens Tiltagen. Jeg gjorde endvidere opmærksom paa, at i det Afsnit af Tabellen, som omhandler Fæste- og Leiehuse med og uden Jord, gjøres der ingen Forskjel paa, hvilke Huse der ere Fæste- og hvilke der ere Leiehuse; man kan ikke se, hvormange Huse der ere gaaede over fra Fæste til Leie. Og jeg udtalte, at det efter min Formening ikke kunde være tvivlsomt, at Forholdet var dette, at efterhaanden forsvinde Fæstehusene og gaa over til at blive Leiehuse, hvad jeg maatte anse for meget uheldigt. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Berg: Det var en interessant Oplysning, vi fik fra den meget ærede oprindelige Forslagsstiller, at det egentlig ikke var hans Forslag længere i denne Stikkelse. Indskrænkningen af Forslaget fra i Fjor, hvilket jo den Gang, hvad jeg tidligere har udtalt, i den da foreliggende Stikkelse var vag nok, er foretaget under Forventning af, at naar man vilde være rigtig stikkelig her, kunde man i Aar naae til, at det høie Landsting just ikke vedtog Forslaget, men lod det komme til en indgaaende Drøftelse. Jeg